

Motion till riksdagen 2013/14:T214

av **Jan Ertsborn och Anita Brodén (FP)**

Övergivna fordon utmed motorvägarna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att övergivna fordon på och utmed motorvägarna omedelbart ska forslas bort.

Motivering

Utmed våra motorvägar och för all del även utmed andra vägar och även direkt i skog och mark står numera allt som oftast övergivna fordon, i de flesta fall äldre personbilar, många säkert stulna och sedan övergivna. Antalet förefaller ha ökat under senare tid. Gällande regler säger att polisen äger rätt att beordra flyttning av fordon endast om det är uppställt på sådant sätt att det utgör en omedelbar trafikfara. Om så ej är fallet åligger det Vägverket att fatta beslut om flyttning av fordonet när detta övergivits på eller intill allmän väg. Sådana beslut fattas då först efter utredning om varför fordonet hamnat på platsen och vem som är ägare samt, om ägare påträffas, denne beretts tillfälle att själv omhänderta fordonet. Det säger sig självt att detta tar tid. Förvisso har Vägverket utfärdat föreskrifter om ett snabbare agerande men en uppföljning inom Vägverket har funnit att tillämpningen varierar över landet.

Under tiden som fordonen står kvar utmed motorvägen (eller andra vägar) föranleder detta andra bilister att stanna för att se om någon olycka nyss inträffat eller om man på något sätt kan hjälpa till. Detta innebär att andra fordon stannar på motorvägen eller vägrenen, vilket är förenat med stora faror för olyckor och i princip förbjudet. Det är alltså inte bara de övergivna fordonen i sig som kan medföra olyckor utan allt som händer däromkring. Ofta förekommer det att fordonen blir utsatta för plundring och skadegörelse, vilket i sig kan leda till miljöproblem när olja eller bensin rinner ut från bilvra-

Fel! Okänt namn på

ken. Dessutom är ju förekomsten av bilvrak utmed vägarna en ren nedskräpning i naturen som måste åtgärdas.

Det har inträffat flera trafikolyckor, några med dödlig utgång, som en följd av att en övergiven personbil lämnats kvar i avvaktan på Vägverkets utredning och åtgärder. Trots att polisen bedömt att någon omedelbar trafikfara inte föreligger kan den övergivna personbilen ändå utgöra ett väsentligt störningsmoment i den snabba och intensiva trafiken på framförallt våra motorvägar.

Det finns starka skäl till att det är förbjudet att stanna fordon på och utmed motorvägarna. Det finns också mycket starka skäl till att det är förbjudet för personer att gå eller uppehålla sig på eller utmed motorvägarna. Varför skall då övergivna fordon lämnas kvar under flera dagar – eller kanske veckor – utmed motorvägarna och föranleda andra bilister att i strid med gällande bestämmelser stanna och gå av sina fordon för att i vällovligt syfte se om någon behöver hjälp?

I lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall finns reglerat hur en flyttning skall gå till, vilken utredning som skall göras och bilägarens skyldigheter att betala kostnaderna för flyttningen m.m. Det skulle vara en enkel sak att tydligt föreskriva att övergivna fordon på och utmed motorvägarna omedelbart skall flyttas och att polisen är den som beslutar härom.

Fordonets rätte ägare, om sådan anträffas, skall naturligtvis få tillbaka sitt fordon och åtgärden att flytta detta kan absolut ej vara mer ingripande mot fordonsägaren än att detta måste tolereras. Trafiksäkerheten måste gå i första hand.

Frågan om övergivna fordon har aktualiserats i riksdagen under en följd av år och ändringar i lag och föreskrifter har vidtagits vid flera tillfällen. Ändå föreligger alltså problemen, vilket tydligt visar att behov av ytterligare åtgärder föreligger. Trafikuskottet har i tidigare betänkanden konstaterat att det föreligger behov av samordning mellan de berörda myndigheterna när det gäller flyttning av fordon. Vidare har trafikuskottet ställt sig frågan om i vilken utsträckning som kraven på myndigheterna att flytta fordon bör skärpas.

Den av Vägverket på regeringens uppdrag genomförda utredningen Kostnader för transporter av uttjänta bilar till bilskrotar handlar förvisso till stora delar om just kostnaderna för bortförandet av fordonen. Vägverket har dock också föreslagit att en uttalad skyldighet att flytta fordonsvrak så snart som möjligt medför ett ökat incitament för kommuner och Vägverket att flytta fordonsvraken och kräva ägaren på kostnaderna samt föreslagit att en sådan skyldighet bör införas i förordningen om flyttning av fordon.

En omständighet som förtjänar att uppmärksammas i detta sammanhang är att bredden på vägrenen utmed motorvägarna minskats ner under senare år. 1994 fastställdes att vägrenen skulle vara minst 2,75 m bred från att tidigare ha varit 3,0 meter bred. Numera byggs vägar med en vägren om 2,0 meters bredd. Fordonsbredden för bussar och lastbilar, även vissa husvagnar, uppgår till 2,6 meter. Med andra ord kan de större fordonen inte ställas upp på vägrenen utan måste ta en del av själva vägbanan i anspråk, vilket naturligtvis förvärrar trafiksäkerheten avsevärt.

Fel! Okänt namn på

I trafikskottets uppföljning har de speciella förhållandena på motorvägarna och därtill hörande stora trafiksäkerhetsrisker inte särskilt framhållits. Detta är bekymmersamt och förvånande. Det händer alltför ofta olyckor och incidenter i trafiken på motorvägarna som motiverar ett kraftfullare ingrepp beträffande där övergivna fordon, som i många fall sannolikt är stulna. I lagstiftningshänseende bör det därför högprioriteras att just behandla ett snabbt bortforslande av fordon, som övergivits på eller invid motorvägarna, även om hela denna aktuella problematik med övergivna fordon snart borde få en tillfredsställande lösning.

Regeringen genom Miljödepartementet gav 2010-05-06 Naturvårdsverket i uppdrag att utreda hur omhändertagandet av uttjänta bilar och bildelar fungerar i praktiken. I uppdraget ingick bl.a. att utreda och kartlägga hur kommunernas hantering av övergivna uttjänta bilar fungerar/upplevs samt hur markägares hantering av övergivna uttjänta bilar fungerar/upplevs m.m. Naturvårdsverkets rapport "Uttjänta bilar och miljön" lämnades till regeringen i juni 2011. Den rapporten avser i första hand inte omhändertagande av bilar utmed motorvägarna eller utmed andra vägar. Den har dock sitt intresse däri att den föreslår hur omhändertagande kan ske och kostnaderna härför m.m.

Av hänsyn till vår miljö måste mera tidsenliga regler om omhändertagande av bilar snarast komma på plats. Av hänsyn till trafiksäkerheten är det än mer angeläget att nya regler fastställs omgående så att inte flera personer kommer till skada i den alltmer intensiva trafiken på våra vägar. Regeringen måste skynda på detta arbete.

Stockholm den 24 september 2013

Jan Ertsborn (FP)

Anita Brodén (FP)